

Cuprins

PREFAȚĂ.....	5
CUVÂNT-ÎNAINTE.....	7
ABREVIERI.....	15
MOTTO.....	17
ARGUMENTUM.....	19
Necesitatea lucrării.....	19
Obiectul și limitele lucrării.....	23
LIMBAJ JURIDIC ȘI TEHNICĂ DE REDACTARE.....	25
CAPITOLUL 1. ASPECTE GENERALE.....	27
Secțiunea 1. Aspecte generale privind acțiunea în răspunderea administratorilor.....	27
Secțiunea 2. Distincția dintre reguli și standarde.....	30
Secțiunea 3. Standarde de conduită.....	30
Secțiunea 4. Standarde de evaluare.....	37
Secțiunea 5. Raportul dintre standardele de conduită și standardele de evaluare.....	41
Secțiunea 6. Premisele BJR.....	49
6.1. Preliminarii.....	49
6.2. Echilibrul dintre autoritate și responsabilitate.....	50
6.3. Procesul decizional și raționalitatea limitată.....	54
6.4. Încurajarea asumării mandatului de administrator.....	58
6.5. Încurajarea asumării riscurilor.....	58
6.6. Calificarea instanțelor.....	62
6.7. Previzibilitatea retrospectivă.....	67
6.8. Evitarea litigiilor abuzive și conservarea resurselor judiciare.....	68
6.9. Existența unor metode alternative pentru sancționarea administratorilor.....	69
6.10. Structura și dinamica internă a consiliului de administrație.....	69
Secțiunea 7. Remarci concludive.....	70
CAPITOLUL 2. CONSACRAREA BJR ÎN DIFERITE SISTEME DE DREPT.....	74
Secțiunea 1. Preliminarii.....	74
Secțiunea 2. Transplantul în dreptul românesc.....	77
2.1. Preliminarii.....	77
2.2. Prevederi legale.....	78

2.2.1. Legea Societăților	78
2.2.2. Ordonanța de urgență privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice	79
2.2.3. Legea privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.....	80
2.3. Istoricul reglementării.....	81
2.3.1. Preliminarii	81
2.3.2. Proiectul de lege propus de Guvern.....	82
2.3.3. Proiectul de lege adoptat de Senat.....	83
2.3.4. Proiectul de lege adoptat de Camera Deputaților	84
2.3.5. Modificările aduse prin O.U.G. nr. 82/2007.....	85
2.3.6. Sumar cronologic și evoluția textelor de lege	87
2.4. Identificarea modelului de inspirație	94
2.5. Rațiunea reglementării BJR în dreptul intern	100
Secțiunea 3. BJR în dreptul american și alte sisteme din <i>common law</i>	95
3.1. Preliminarii	103
3.2. Dreptul american	104
3.2.1. Consacrarea jurisprudențială	104
3.2.1.1. Consacrarea conceptuală	104
3.2.1.2. Consacrarea terminologică	107
3.2.2. Principiile Guvernantei Corporative elaborate de Institutul American de Drept	109
3.2.3. Legea Model Privind Corporațiile elaborată de Asociația Barourilor Americane	111
3.2.4. Ghidul Administratorului Corporativ elaborat de Asociația Barourilor Americane.....	113
3.2.5. Reglementarea la nivel legislativ.....	114
3.3. Marea Britanie	116
3.4. Australia	119
3.5. Canada	121
Secțiunea 4. BJR în documente internaționale	123
4.1. Principiile Guvernantei Corporative elaborate de OCDE.....	123
4.2. Cartea albă OCDE privind guvernanta corporativă în Europa de Sud-Est.....	125
Secțiunea 5. Transplantul în dreptul european.....	126
5.1. Dreptul Uniunii Europene	126
5.2. Reglementări exprese în sistemele de drept europene	127
5.2.1. Germania	127
5.2.2. Austria	129
5.2.3. Spania	130
5.2.4. Portugalia.....	131
5.2.5. Republica Cehă.....	132
5.2.6. Grecia	132
5.2.7. Croația	134

5.2.8. Polonia.....	134
5.2.9. Slovacia.....	135
5.2.10. Serbia.....	136
5.2.11. Republica Moldova.....	137
5.3. Aplicarea la nivel jurisprudențial în sistemele de drept europene.....	138
5.3.1. Italia.....	138
5.3.2. Lituania.....	140
5.3.3. Finlanda.....	141
5.3.4. Franța.....	141
5.3.5. Țările de jos.....	142
5.3.6. Suedia.....	143
5.3.7. Danemarca.....	143
5.3.8. Elveția.....	144
5.3.9. Slovenia.....	145
5.4. Legea Model Europeană privind Societățile.....	145
Secțiunea 6. Remarci concluzive.....	147
CAPITOLUL 3. CONDIȚIILE APLICĂRII.....	150
Secțiunea 1. Preliminarii.....	150
Secțiunea 2 Existența unei „decizii de afaceri”.....	154
2.1. Preliminarii.....	154
2.2. Existența unei „decizii”.....	156
2.3. Natura „de afaceri” a deciziei.....	159
2.4. Decizii individuale vs. deciziile colective.....	172
Secțiunea 3. Acționarea în interesul societății.....	174
3.1. Preliminarii.....	174
3.2. Interesul societar în contextul obligației de loialitate [art. 144 ¹ alin. (4) din LS].....	175
3.3. Interesul societar în contextul BJR [art. 144 ¹ alin. (2) din LS].....	181
Secțiunea 4. Buna-credință.....	185
4.1. Raportul cu obligația de loialitate.....	185
4.2. Conținutul obligației.....	187
4.3. Implicații asupra BJR.....	191
Secțiunea 5. Acționarea pe baza unor informații adecvate.....	194
5.1. Preliminarii.....	194
5.2. Informații „adecvate”.....	196
5.2.1. Obiectul informațiilor.....	196
5.2.2. Sursele informațiilor.....	197
5.2.3. Caracterul „adecvat” al informațiilor.....	201
Secțiunea 6. „În mod rezonabil îndreptățit să considere”.....	204
Secțiunea 7. Factori care exclud aplicarea BJR.....	222
7.1. Frauda.....	223

7.2. Ilegalitatea	224
7.2.1. Obligația de a respecta legea	224
7.2.1.1. Doctrina ultra vires	224
7.2.1.2. Obligație independentă	225
7.2.1.3. Raportul cu obligația de loialitate și buna credință	226
7.2.1.4. Raportul cu obligația de diligență	230
7.2.2. Ilegalitatea și interesul societății	233
7.2.3. Implicații asupra BJR	236
7.3. Ultra vires	238
Secțiunea 8. Procesul decizional vs. substanța deciziei	238
Secțiunea 9. Remarci concludive	242
CAPITOLUL 4. ASPECTUL ȘI EFECTUL MATERIAL	250
Secțiunea 1. Preliminarii	250
1.1. Identificarea calificărilor	250
1.2. BJR nu este o regulă de drept <i>stricto sensu</i>	250
1.3. <i>Business judgment rule – business judgment doctrine</i>	251
Secțiunea 2. Doctrina abstențiunii	252
2.1. Esența	252
2.2. Limitele calificării	257
Secțiunea 3. Doctrina standardului de evaluare	259
3.1. Esența	259
3.1.1. BJR modifică standardul de evaluare aplicabil	259
3.1.2. BJR nu este și nu modifică un standard de conduită	267
3.2. Limitele calificării	272
Secțiunea 4. Doctrina imunității	276
4.1. Esența	276
4.2. Limitele calificării	279
Secțiunea 5. BJR – cauză exoneratoare de răspundere	280
5.1. Esența	280
5.2. Limitele calificării	283
Secțiunea 6. Efectele BJR	287
Secțiunea 7. Raportul cu alte mecanisme care influențează răspunderea	291
7.1. Preliminarii	291
7.2. Clauzele privind răspunderea	292
7.3. Hotărârile de ratificare	297
7.3.1. Ratificarea de către acționari	297
7.3.1.1. Preliminarii	297
7.3.1.2. Conduita susceptibilă de ratificare	298
7.3.1.3. Momentul ratificării	300

7.3.1.4. Ratificarea de către acționari dezinteresați.....	301
7.3.1.5. Ratificarea de către acționari de bună-credință	301
7.3.1.6. Ratificare de către acționari informați	302
7.3.1.7. Legalitatea hotărârii de ratificare	302
7.3.1.8. Sarcina probării îndeplinirii condițiilor ratificării	303
7.3.2. Aprobarea sau ratificarea de către consiliul de administrație.....	303
7.4. Opoziția	306
7.5. Asigurarea de răspundere profesională.....	306
Secțiunea 8. Remarci concluzive.....	308
CAPITOLUL 5. ASPECTUL ȘI EFECTUL PROCEDURAL	318
Secțiunea 1. Preliminarii	318
Secțiunea 2. În căutarea prezumției	323
2.1. Preliminarii.....	323
2.2. Identificarea sursei calificării BJR drept prezumție	327
2.3. BJR și prezumțiile <i>stricto sensu</i>	330
2.4. BJR și prezumțiile <i>lato sensu</i>	333
2.4.1. Prezumția – predispoziție a instanțelor de judecată.....	334
2.4.2. Prezumția – punct de plecare în argumentare și obiect al acordului inițial.....	335
2.4.3. Prezumția – principiu de drept	337
2.4.4. Prezumția absolută. Prezumția fără fapt proxim	338
Secțiunea 3. Ipoteza I – Sarcina probațiunii aparține administratorului pârât.....	340
3.1. Argumente	340
3.2. Mecanismul probațiunii.....	347
3.3. Avantaje și dezavantaje	351
Secțiunea 4. Ipoteza II – Sarcina probațiunii aparține reclamantului	340
4.1. Argumente	340
4.2. Mecanismul probațiunii.....	359
4.3. Avantaje și dezavantaje	360
Secțiunea 5. Standardul probațiunii.....	361
Secțiunea 6. Fazele procesuale în care poate fi aplicată BJR.....	362
Secțiunea 7. Remarci concluzive.....	367
CAPITOLUL 6. DOMENIUL DE APLICARE.....	370
Secțiunea 1. Preliminarii	370
Secțiunea 2. Formele societare	370
2.1. Societățile pe acțiuni.....	370
2.2. Alte forme societare	371
2.2.1. Preliminarii.....	371
2.2.2. Societățile cu răspundere limitată.....	373
2.2.3. Societățile în comandită pe acțiuni.....	377

2.2.4. Societățile în comandită și societățile în nume colectiv	377
2.2.5. Întreprinderile publice	378
Secțiunea 3. Grupul de societăți	379
Secțiunea 4. Formele organelor de conducere	382
4.1. Preliminarii	382
4.2. Sistemul unitar de administrare	384
4.2.1. Regim juridic	384
4.2.2. Aplicabilitatea BJR.....	386
4.3. Sistemul dualist de administrare	389
4.3.1. Regimul juridic	389
4.3.2. Aplicabilitatea BJR.....	389
4.4. Administratori persoane juridice	395
4.5. Administratorii de fapt și administratorii din umbră	397
4.5.1. Regimul juridic	397
4.5.2. Aplicabilitatea BJR.....	405
Secțiunea 5. Societăți solvabile, în vecinătatea insolvenței și insolvente	408
5.1. Preliminarii	408
5.2. Vecinătatea insolvenței.....	408
5.2.1. Dreptul american	409
5.2.2. Dreptul românesc.....	411
5.2.2.1 Starea de dificultate	411
5.2.2.2. Obligațiile administratorilor	412
5.2.2.3. Aplicabilitatea BJR.....	421
5.3. Insolvența	427
5.3.1. Administratorii și lichidatorii judiciari	427
5.3.2. Administratorii speciali	430
Secțiunea 6. Aplicarea BJR în situații specifice	432
6.1. Preliminarii	432
6.2. BJR în contextul măsurilor de anti-preluare, controlului societar și votului acționarilor.....	432
6.2.1. Preliminarii	432
6.2.2. Doctrina Unocal.....	434
6.2.3. Doctrina Revlon și QVC	436
6.2.4. Doctrina Blasius	438
6.3. BJR în contextul deciziilor privind activitatea litigioasă a societății.....	440
6.4. BJR în contextul deciziilor privind remunerațiile și alte beneficii	446
Secțiunea 7. Remarci concludive.....	451
CONCLUZII GENERALE.....	457
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	469